

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH OCENY

TYTUŁ OCENY	Prawo konkurencji UE – ocena rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów
WIODĄCA DG I ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	DG COMP – Dział F1
ORIENTACYJNY HARMONOGRAM (PLANOWANE TERMINY ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA)	III–IV kw. 2022 r.
INFORMACJE DODATKOWE	https://ec.europa.eu/competition-policy/sectors/transport-and-tourism/legislation_en#maritime-transport

A. Kontekst polityczny, cel i zakres oceny

Kontekst polityczny

Prawo UE zasadniczo zabrania przedsiębiorstw zawierania porozumień ograniczających konkurencję. Niemniej na podstawie rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów przedsiębiorstwa żeglugi liniowej (lub przewoźnicy, którzy przewożą towary na statkach dalekomorskich) mogą jednak, pod pewnymi warunkami, podejmować współpracę i świadczyć wspólne usługi.

To wyłączenie grupowe opiera się na stwierdzeniu, że umowy o wspólnych usługach zawierane między przedsiębiorstwami żeglugi liniowej, zwane również konsorcjami, prawdopodobnie doprowadzą do bardziej efektywnego wykorzystania zdolności połowowej statków, poprawy wydajności i wyższej jakości usług dla konsumentów.

Rozporządzenie przyjęto w 2009 r., a jego obowiązywanie zostało przedłużone w roku 2014 i 2020. Decyzja o przedłużeniu w 2020 r. została zasadniczo podjęta dlatego, że w latach 2014–2019 nie doszło do pogorszenia parametrów konkurencji (głównie stawek frachtowych, dostępności i niezawodności usług).

Przedłużenie to zostało jednak ograniczone do 4 lat, pomimo tradycyjnie pięcioletniego okresu obowiązywania rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów, tak aby można było zareagować szybciej w przypadku ewentualnej zmiany warunków rynkowych.

Rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów traci moc z dniem 25 kwietnia 2024 r.

Celem niniejszej oceny jest stwierdzenie, jak dobrze funkcjonuje rozporządzenie od czasu jego ostatniego przedłużenia w 2020 r., tak aby Komisja mogła podjąć decyzję o jego wygaśnięciu albo ponownym przedłużeniu.

Cel i zakres

Aby móc ocenić rozporządzenie, Komisja stara się zbadać, czy jest ono nadal skuteczne, wydajne, spójne i przydatne oraz czy przynosi „unijną wartość dodaną”, biorąc pod uwagę zmiany na rynku, jakie zaszły od czasu jego ostatniego przedłużenia w 2020 r., w szczególności wyzwania związane z pandemią COVID-19.

Chociaż wyzwania, z jakimi mierzył się ten sektor w okresie objętym oceną, miały wyjątkowy i bezprecedensowy charakter, to ich wpływ na funkcjonowanie morskiego łańcucha dostaw pozwolił sformułować przydatne wnioski na temat znaczenia konsorcjów dla wydajności usług żeglugi liniowej, a także ogólnej efektywności i odporności globalnego systemu logistycznego. W związku z tym

dostarczają one użytecznych informacji na temat przydatności rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów.

W ocenie, czy rozporządzenie jest nadal adekwatne do zakładanych celów, uwzględnione zostaną również: (i) skłonność do konsolidacji wśród przewoźników, (ii) stopień ich pionowej integracji oraz (iii) udział tych samych podmiotów w różnych konsorcjach w okresie od 2020 r.

Zmiany w strukturze konkurencyjnej żeglugi liniowej mają bowiem wpływ nie tylko na kwalifikowalność tego sektora do objęcia wyłączeniem grupowym zwalniającym ze stosowania przepisów o ochronie konkurencji, ale również na liczbę małych i średnich przewoźników, którzy mogą najbardziej skorzystać na obniżeniu kosztów przestrzegania przepisów, które jest podstawą skuteczności wyłączenia grupowego.

W związku z tym przy mierzeniu skuteczności rozporządzenia i związanej z nim unijnej wartości dodanej Komisja uwzględni także wyniki własnych starań na rzecz wyjaśnienia i uproszczenia przepisów poprzez [przegląd rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień specjalizacyjnych oraz wytyczne Komisji dotyczące horyzontalnych porozumień kooperacyjnych](#).

Wytyczne te (i) zawierają wskazówki dotyczące wykładni art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz (ii) zmniejszają potrzebę stosowania zasad sektorowych z zakresu ochrony konkurencji.

Lepsze stanowienie prawa

Strategia konsultacji

Opublikowane przez Komisję zaproszenie do zgłaszania uwag służy zmaksymalizowaniu bazy dowodowej na potrzeby oceny funkcjonowania rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów od 2020 r.

Obejmujące okres ośmiu tygodni zaproszenie do zgłaszania uwag pozwoli zgromadzić opinie ogółu społeczeństwa za pośrednictwem centralnej strony internetowej Komisji „[Wyraź swoją opinię](#)”. Komisja jest także gotowa uwzględnić stanowiska analityków branżowych, pracowników naukowych i kancelarii prawnych specjalizujących się w prawie konkurencji i sektorze morskim, gdyż będą one stanowiły cenny wkład w taką ocenę. Opinie można przysyłać w jednym z 24 języków urzędowych UE.

Zaproszeniu do zgłaszania uwag towarzyszyć będą ukierunkowane konsultacje z zainteresowanymi stronami, które są najbardziej bezpośrednio dotknięte tą kwestią; obejmować one będą kwestionariusze, które zostaną rozesłane do:

- przewoźników i ich stowarzyszeń,
- nadawców, spedytorów i ich stowarzyszeń, oraz
- operatorów portów i terminali portowych oraz ich stowarzyszeń.

Komisja skonsultuje się również z krajowymi organami ochrony konkurencji w poszczególnych państwach UE za pośrednictwem Europejskiej Sieci Konkurencji. Zorganizowane zostaną również warsztaty lub okrągłe stoły z udziałem innych organów krajowych z państw Unii oraz [Europejskiej Organizacji Konsumentów \(BEUC\)](#) – organizacji patronackiej dla unijnych grup konsumenckich.

Przygotowane zostanie sprawozdanie zbiorcze, w którym podsumowane zostaną wyniki wszystkich działań konsultacyjnych.

Gromadzenie danych i metodyka

Pytania/kwestie do rozważenia

Komisja opiera się na ugruntowanej metodyce oceny skuteczności, wydajności, spójności i przydatności rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów oraz związanej z nim unijnej wartości dodanej. Metodykę tę wyjaśniono w [Zestawie instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa](#), a następnie doprecyzowano w [ocenie rozporządzenia z 2019 r.](#)

Komisja uważnie obserwowała rozwój sytuacji w sektorze żeglugi liniowej od 2020 r., a w szczególności wpływ pandemii COVID-19 na morski łańcuch dostaw. W tym celu Komisja wykorzystywała kwartalne sprawozdania [Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego](#), pozyskała dane od ekspertów z tego sektora, zleciła przeprowadzenie badania wyjaśniającego przez biuro ekonomistów ds. transportu i przesłała przewoźnikom kwestionariusz informacyjny w grudniu 2021 r.

Komisja prowadzi również regularną wymianę informacji z zainteresowanymi stronami (zwłaszcza nadawcami, spedytorami i przewoźnikami), a także z organami ds. konkurencji i organami regulacyjnymi w Europie, Stanach Zjednoczonych i innych jurysdykcjach na temat problemów, jakie napotykał ten sektor w ciągu ostatnich dwóch lat, a także na temat jego perspektyw na przyszłość.

Wymiana ta odbywała się m.in. podczas [piątego międzynarodowego szczytu morskich organów regulacyjnych](#), który odbył się 7 września 2021 r., a także [debaty na temat przeciążenia portów międzynarodowych i wzrostu kosztów transportu mającego wpływ na UE](#), zorganizowanej przez Parlament Europejski 25 listopada 2021 r.

Informacje przetwarzane przez Komisję w ramach działań monitorujących od 2020 r. pomogą jej ocenić przydatność rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów. Aby ocenić, czy omawiany sektor nadal kwalifikuje się do wyłączenia grupowego zwalniającego ze stosowania przepisów o ochronie konkurencji, Komisja wykorzysta w szczególności dowody świadczące o zmianach w dynamice konkurencji w sektorze żeglugi liniowej, a bardziej ogólnie – o zmianach

w funkcjonowaniu morskiego łańcucha dostaw, które ujawniła pandemia COVID-19.

Dowody zebrane przez Komisję w ramach działań monitorujących zostaną uzupełnione o informacje zebrane od zainteresowanych stron w procesie konsultacji.

W szczególności przydatne będą odpowiedzi na ukierunkowane kwestionariusze przesłane użytkownikom transportu (spedytorom, nadawcom i ich stowarzyszeniom) oraz portom (operatorom portów i terminali portowych oraz ich stowarzyszeniom), aby Komisja mogła zyskać kompleksowy obraz przydatności rozporządzenia od 2020 r. Odpowiedzi pozwolą określić wpływ konsorcjów na efektywność działalności transportowej, wydajność innych operatorów logistycznych oraz zdolność konsorcjów do przynoszenia korzyści konsumentom w porównaniu z niezależnymi operatorami w skrajnych warunkach rynkowych.

Odpowiedzi przewoźników na ukierunkowane kwestionariusze będą szczególnie przydatne do ilościowego określenia ewentualnych oszczędności w zakresie kosztów przestrzegania przepisów, jakie przyniosło rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów, zwłaszcza w przypadku małych przewoźników. Jest to wskaźnik skuteczności i efektywności rozporządzenia.